

Liite_Lukion opetussuunnitelman muutoksia täydennyksiä

Ehdotetut muutokset yo-kirjoituksiin valmistautuvien opiskelijoiden koulukohtaisten opintojaksojen arvioinnin osalta

Poistuva teksti

Opintojakson arviointi

Opintojaksolla on käytössä numeerinen arviointi, joka perustuu jatkuvaan kirjalliseen ja suulliseen näyttöön ja sovittuihin kokeisiin ja harjoitustöihin. Opiskelija saa opintojakson edetessä sekä suullista että kirjallista palautetta suoriutumisestaan.

Korvaava teksti 1.8.2025 alkaen

Opintojakson arviointi

Hyväksytty/Hylätty

Matematiikan pitkä oppimäärä

Pitkän matematiikan kertaus MAAK

Vanha teksti

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4 - 10.

Korvaava teksti

Hyväksytty/Hylätty

Matematiikan lyhyt oppimäärä

Lyhyen matematiikan kertaus MABK

Vanha teksti

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4 - 10.

Korvaava teksti

Hyväksytty/Hylätty

Tekninen muutos MAA06 Derivaatta (3op) ja MAA09 Talousmatematiikka (1op) moduuleista muodostuvan 4op opintojakson Derivaatta ja talousmatematiikka opintojakson moduulien erottamiseksi omiksi opintojaksoikseen. Tällä ratkaisulla saadaan joustavuutta opetusjärjestelyihin ja opiskelijan etu toteutuu sujuvammin.

Keskeinen seuraus opintojakson purkamisesta kahdeksi erilliseksi opintojaksoksi on se, että molemmat opintojaksot arvioidaan omalla arvosanalla (aiemmin yhteinen arvosana).

Tyyppi	Lu21 pakollinen moduuli
Opintoviikkoja	1,5
ECTS opintopisteitä	3
Sisältö	Keskeiset sisällöt • funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta • polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat • sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat • funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta • yhdistetty funktio ja sen derivointi • funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen
Tavoitteet	Tavoitteet Moduulin tavoitteena on, että opiskelija • tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla • omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta • ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena • kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat • osaa derivoida yhdistettyjä funktioita • hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä • osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.
OPS huomautus	LOPS2021
Ilmoittautuneita	0

Tyyppi	Lu21 pakollinen moduuli
Opintoviikkoja	0,5
ECTS opintopisteitä	1
Sisältö	Keskeiset sisällöt • aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat • korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus • talletukset ja lainat • taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia
Tavoitteet	Tavoitteet Moduulin tavoitteena on, että opiskelija • oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan • soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa • oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset • osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.
OPS huomautus	LOPS2021
Ilmoittautuneita	0

Lisättäviä opintojaksoja:

YHTEISKUNTAOPPI

Sijoittajakoulu (YH06)

Tyyppi	Lu21 paikallinen opintojakso
Opintoviikkoja	1
ECTS opintopisteitä	2
Kuvaus	TATin sijoittajakoulu on hajautettu noin vuoden ajan kestävä opintojakso, jossa opiskellaan sijoittamisen ja osakesäästämisen perusteita. Kurssin aikana opiskelijat laativat säästämissuunnitelman ja kokeilevat sijoittamista käytännössä.
Tavoitteet	TAVOITTEET: *opettaa nuorille oman talouden hallintaa ja budjetointia *saada nuoret kiinnostumaan talouden seuraamisesta yleisesti ja tutustumaan suomalaisiin yrityksiin *rakentaa luontevia yhteistyöverkostoja yrityselämän ja koulujen välille
Oppimateriaali	TAT-sijoittajakoulun materiaalit
OPS huomautus	LOPS2021
Ilmoittautuneita	0

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -OPPIMÄÄRÄ

Vieraskielisten opiskelijoiden osuus lukiokoulutuksessa on selkeästi kasvanut viime vuosina ja täydennetään opetussuunitelmaa tältä osin.

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (S21)

Koodi
S21

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan
- oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

Keskeiset sisällöt

- pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen
- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Kieli ja kielitietoisuus (S22)

Koodi
S22

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
1 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan
- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle
- oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa
- oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.

Keskeiset sisällöt

- suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet
- eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot
- opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat

Vuorovaikutus (S23)

Koodi
S23

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
1 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana
- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekuultuurien näkökulmasta
- oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen
- kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot
- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Kirjallisuus 1 (S24)

Koodi
S24

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä
- kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista
- kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta
- oppii perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Tekstien tulkinta (S25)

Koodi
S25

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja
- osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana
- oppii perustelemaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.

Keskeiset sisällöt

- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot
- perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot
- kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli
- yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos

Kirjoittaminen 1 (S26)

Koodi
S26

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
1 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä
- oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot
- sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys
- asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet

Vuorovaikutus 2 (S27)

Koodi
S27

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
1 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja
- lisää viestintärohkettaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa
- hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta
- oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen
- yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa
- esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen

Kirjallisuus 2 (S28)

Koodi
S28

Tyyppi
Pakollinen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan
- kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

Keskeiset sisällöt

- Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta
- eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos

Vuorovaikutus 3 (S29)

Koodi
S29

Tyyppi
Valinnainen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa
- kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta
- syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista
- syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.

Keskeiset sisällöt

- kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö
- vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen
- dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä
- vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Kirjoittaminen 2(S210)

Koodi
S210

Tyyppi
Valinnainen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä
- kehittää omaäänistä kirjoittamista
- kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä
- syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta
- osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.

Keskeiset sisällöt

- aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi
- omaäänisten tekstien tuottaminen
- tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa
- luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen
- ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Tekstien tulkinta 2 (S211)

Koodi
S211

Tyyppi
Valinnainen

Laajuus
2 op

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan
- osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä
- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.

Keskeiset sisällöt

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta
- analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- runokokoelma tai näytelmäteksti

LIIKUNTA

Paikallinen aktiivisesti kilpaurheilua harjoittavilla lukion opiskelijoille tarjottava valinnainen opintokokonaisuus, jossa lukio-opintojen ja aktiivisen liikuntaharrastuksen sisältöjä limitetään yhteen ja tuetaan nuoren kasvua urheilijana.

Urheilu ja valmennus 1 - 4 (uv1-4)

Tyyppi	Lu21 paikallinen opintojakso
Opintoviikkoja	1
ECTS opintopisteitä	2
Kuvaus	Opintojakson aikana opiskelijoille tarjoutuu mahdollisuus ohjattuun valmennukseen ja harjoitteluun opiskelujen ohessa. Opintojakso on tarkoitettu opiskelijoille, joilla on tavoitteellinen kilpaurheiluharrastus. Opintojakso toteutetaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa osin itsenäisesti ja osin lähiopetuksen muodossa.
OPS huomautus	LOPS2021
Ilmoittautuneita	0

OPINTO-OHJAUS

Opiskelijan oma työelämä OP5 (2 op)

Tyyppi	Lu21 paikallinen opintojakso
Opintoviikkoja	1
ECTS opintopisteitä	2
Kuvaus	Opiskelija, jolla on vähintään 1 kuukauden mittainen/120 tunnin työkokemus, voi suorittaa tämän opintojakson kirjoittamalla opinto-ohjaajan ohjeiden mukaan laaditun raportin ja näyttämällä työtodistuksen. (väh. 2 viikon/60 tunnin työkokemuksesta voi saada 1 op). Opintojakso perustuu opiskelijan oman työkokemuksen huomioimiseen osana lukio-opintoja Opintojakso suoritetaan itsenäisesti kouluajan ulkopuolella. Suorituksesta sovitaan opinto-ohjaajan kanssa.
Tavoitteet	- Opiskelija tutustuu työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden muotoihin muodostaakseen käsitystä siitä, millaista osaamista nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan - Opiskelija saa kokemuksia työyhteisön jäsenenä olemisesta, vastuun ottamisesta sekä perehdyttämisestä - Työkokemus toimii osana opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnittelua - Raportissaan opiskelija tarkastelee ja pohtii em. teemoja - Opiskelijan tulee itse hankkia työpaikka ja työskennellä vaadittava jakso työpaikassa Laaja-alainen osaaminen - Hyvinvointiosaaminen: Omien vahvuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen työelämäkokemuksen kautta - Vuorovaikutusosaaminen: Sosiaalisten taitojen sekä muiden työelämätaitojen kehittäminen - Yhteiskunnallinen osaaminen: Uudistumiskyky, työelämävalmiudet, yrittäjämäinen asenne - Monitieteinen ja luova osaaminen: Jatkuva oppimistaitojen kehittäminen - Eettisyys ja ympäristöosaaminen: Raportissa opiskelija pohtii työpaikkansa ympäristökäytänteitä
OPS huomautus	LOPS2021
Ilmoittautuneita	0